

Nr 794.

Av herrar **Lind** och **Mårtensson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 225, angående försvarsväsendets ordnande.

Sedan år 1907 är en skeppsgossekår förlagd till Marstrand. Dess numerär — befäl och manskap tillsammansstagna — uppgår i runt tal till 200 man. Försvarskommissionens majoritet har uti sitt förslag till försvarsväsendets ordnande föreslagit, att denna kår skulle förflyttas till och införas med den i Karlskrona förlagda skeppsgossekåren. Uti den av regeringen till innevarande års riksdag avgivna propositionen nr 225 föreslås indragning av hela skeppsgosseinstitutionen.

Vi skola i detta sammanhang icke upptaga frågan huruvida den i propositionen förutsatta indragningen av skeppsgossekåren är ur försvarets synpunkt välbetänkt eller icke. Här vilja vi framhålla, att en indragning av kårens marstrandsavdelning skulle såväl för Marstrands stad som för dess enskilda innevånare medföra betydande svårigheter, ej minst av ekonomisk art. Till stöd för detta påstående må anföras följande belysande siffror. Hela antalet skattekrönor i Marstrand uppgingo år 1935 till 10,275. Av dessa kommo 1,326 på vid skeppsgossekåren anställda personer. Vid en uttaxering av 11 kronor per skattekröna inflyta sålunda i skattemedel från kårpersonalen icke mindre än 14,474 kronor. För ett samhälle av Marstrands storleksordning är denna summa ingalunda en obetydlighet.

En indragning av kåren skulle emellertid medföra även andra för staden betydande förluster. Av skeppsgossekåren och vid densamma anställd personal inbetalades under år 1935 till Marstrands stads elektricitetsverk för förbrukad energi sammanlagt 7,879 kronor 85 öre. Av denna summa kom 6,278 kronor 20 öre på kåren och 1,601 kronor 65 öre å personalen.

Under förutsättning att riksdagen skulle komma att besluta i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i förevarande fall, kommer Marstrands stad sålunda att få vidkännas högst betydande ekonomiska förluster.

Kårens indragning skulle även medföra svårigheter för de enskilda inbyggarna. Flertalet av vid densamma tjänstgörande befäl och lärarpersonal förhyra bostadslägenheter utom förläggningen, varför den föreslagna förändringen skulle medföra minskade hyresinkomster. Kårpersonalen göra även betydande inköp av livsmedel och andra förnödenheter i stadens affärer. På grund av stadens läge och dess ringa kommersiella och industriella rörelse finnes ingen anledning antaga, att dessa till sitt belopp obestämbara förluster skulle bli på hävd genom inflyttning; i varje fall inte under de närmaste åren.

Av det sagda torde framgå, att Marstrands stad i flera avseenden skulle bliva hårt lidande, om den föreslagna indragningen av kåren komme till stånd. I detta sammanhang vilja vi bringa i åtanke, att Marstrand är en liten stad med föga utvecklat näringsliv. Det är uppenbart, att en indragning under sådana förhållanden blir mera kännbar för denna plats, än motsvarande åtgärder bliva i förläggningssorter med stor befolkning och livlig ekonomisk verksamhet. Det må här erinras därom, att stadens hela befolkning den 1 januari 1934 uppgick till endast 1,675 personer. Vid samma tidpunkt funnos i staden endast 2 industriföretag med sammanlagt 85 arbetare. Något större antal personer, som ha sin utkomst av fiske, finnas icke heller i staden.

Det övervägande antalet av innevånarna torde ha sin utkomst av den dit förlagda skeppsgossekåren jämte den under somrarna livliga badortsrörelsen. Då kåren i viss mån utgjort en attraktion för dem, som där ute sökt sin sommarvistelse, är det inte uteslutet, att dess indragning eller förflyttning kan komma att ofördelaktigt inverka på badgästlivet. Men även om fastighetsägarna skulle lyckas att hyra ut de genom en indragning ledigblivna bostäderna, bleve dock deras förluster inte obetydliga, enär uthyrningen i de allra flesta fall skulle komma att gälla de få sommarmånader, under vilka badgästlivet florerar.

Vi vilja vidare erinra därom, att statsmakterna under de senaste åren vid tvenne tillfällen beslutat åtgärder, som för Marstrand haft oförmånliga följder. Vi åsyfta här beslutet av år 1934 att indraga därvarande tullkammare samt den tidigare verkställda förflyttningen av skeppsmätningssmannen till Lysekil.

Under sådana förhållanden synes det oss rimligt, att staten — under förutsättning att den ifrågasatta indragningen kommer till stånd — i någon form bereder Marstrands stad full ersättning för de förluster, den obestriddigen kommer att lida. Då det torde få ankomma på utskottet att närmare utforma ersättningens art och omfattning, anse vi oss icke böra framlägga något närmare utformat förslag. Möjligen bör i detta sammanhang övervägas, huruvida man till Marstrand skulle kunna förlägga annan statlig verksamhet av den omfattning, att verkningarna av kårens indragning skulle kunna anses neutraliserade. I annat fall bör densamma utgå i form av penningmedel.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen, för den händelse riksdagen skulle bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 225 i vad den avser skeppsgossekåren, måtte besluta att tillerkänna Marstrands stad full ersättning för de genom indragningen uppkomna förlusterna.

Stockholm den 17 april 1936.

Einar Lind.

J. W. Mårtensson.